

ALEXANDRU VOITIN

Niciodată singuri..

„Niciodată singuri...”, scenariul dramatic al lui Alexandru Voitin, constituie o mărturie imediată și directă a participării scriitorilor la încercările grele prin care a trebuit să treacă țara noastră în această primăvară urgisită de natură; o mărturie a solidarității care definește, în condițiile societății noastre, într-o unitate impresionantă de înțelegere, voință și acțiune conștiința socialistă a întregii noastre națiuni.

Publicând această lucrare, marcăm prezența activă, mobilizantă, a scriitorilor în miezul viu al evenimentelor cu care sîntem confrunțați.

PERSONAJELE

Bătrînul

Femeia

Fiul

Fata

Sergentul

Vocea I

Vocea II

NICIODATĂ SINGURI . . .

...E noapte. Apele râului de la marginea oraşului: au străpuns digul şi au pătruns într-unul din cartiere... E noapte... În podul unei case, s-au refugiat doi bătrâni: un bărbat şi un ciine...

Spaţiul de joc: colţul unui pod şi, alăturat, la un nivel mai jos, marcat de câteva trepte, o locuinţă din care se văd două camere.

BĂTRÎNUL: Am rămas numai noi... Nu-mai tu, Ciobanule, şi cu mine. Toţi au plecat. (Uşoare sunete ale ploii)... Şi apa creşte... Creşte mereu... Cărţile mele s-au dus... Sute şi sute de cărţi... Ale mele... Şi plutesc pe ape... Poate se duc spre mare toate bibliotecile... Milionul de cărţi al lui Papini... Milioane de cărţi. Toate se duc... Tie nici nu-ţi pasă, Ciobanule... E frig în acest pod... Vino aici, hai, vino... Eşti ignoranţ şi fericit... Şi eşti cald...

(Se aud paşi; apoi zgomotele de deschidere ale unei uşi. Podul se luminează foarte slab de lumina care o poartă femeia care intră.)

FEMEIA: Cine e aici?... De ce nu răspundeţi?... Cine sînteţi?

BĂTRÎNUL: ...Dumneata cine eşti?

FEMEIA: Stau alături, în locuinţa de la ultimul etaj, şi v-am auzit vorbind.

BĂTRÎNUL: Da... Îmi linişteam ciinele...

FEMEIA: Aha, trebuie să fiţi locatarul de la parter.

BĂTRÎNUL: S-ar putea.

FEMEIA: Altcineva nu poate fi. Sînteţi profesorul de jos.

BĂTRÎNUL: Eu nu te cunosc.

FEMEIA: Eu vă ştiu. Pînă acuma nu v-am auzit niciodată. Dar glasul vi se potriveşte.

BĂTRÎNUL: Ei, se potriveşte!

FEMEIA: Da, da, numai dumneavoastră puteţi avea un astfel de glas.

BĂTRÎNUL: Scuză-mă, afirmaţia dumitale este hazardată. Nu se pot face echivalente între voce şi înfăţişare... Întimplător, acum n-ai greşit. Eu sînt.

FEMEIA: Eram sigură. Nimeni din toată casa n-ar putea avea un glas ca al dumneavoastră.

BĂTRÎNUL: Prostii... Sînt destui stentorii pitici şi destui efebi piţigăiaţi... Prostii... Iartă-mă, te rog.

FEMEIA: Nu face nimic.

BĂTRÎNUL: Nu sînt decît un moşneag...

FEMEIA: ...Eu totuşi aş crede că am dreptate. De obicei, glasul spune multe...

BĂTRÎNUL: Ce ştii dumneata!...

FEMEIA: Eu cred că cel mai mult vă place să staţi la taifas cu ciinele dumneavoastră.

BĂTRÎNUL: Eşti isteţă.

FEMEIA: Aşa se spune. Dar în privinţa dumneavoastră nici n-ar fi fost nevoie să

fiu... Straşnic ciine... Ciobănaş al dumneavoastră e prieten cu toată casa.

BĂTRÎNUL: ...Iar eu nu sînt prieten cu nimeni.

FEMEIA: Dumneavoastră nu sînteţi prieten decît cu Ciobănaş. Toţi o ştim.

BĂTRÎNUL: Da?

FEMEIA: Da!

BĂTRÎNUL: Şi ce-i rău în asta?!

FEMEIA: Nimic. Aţi fi putut fi singur de tot... Ar fi fost şi mai rău.

BĂTRÎNUL: Tare mă mir.

FEMEIA: De ce? Acesta-i adevărul.

BĂTRÎNUL: ...Mă mir de mine... Astfel de conversaţii nu intră în obiceiurile mele. Te asigur.

FEMEIA: Cred... Poate din cauza apelor... Năpasta apelor... Necazurile apropie. La nevoie şi la întuneric, cum ne aflăm noi, oamenii se caută... Şi Ciobănaş a venit acum lângă mine.

BĂTRÎNUL: Hai, Ciobanule, vino aici!

FEMEIA: ... Du-te, du-te, Ciobănaş...

BĂTRÎNUL: ... Aşa, Ciobanule... Stai cuminte... Aici e locul tău!

FEMEIA: ... De ce n-aţi plecat?... S-a dat mereu de ştire că apele vor pătrunde pînă la noi.

BĂTRÎNUL: ...Unde să plec?

FEMEIA: Să vă refugiaţi... Casa noastră e foarte veche. Doar ştiţi bine, anul trecut s-a lucrat la subzidirea temeliei.

BĂTRÎNUL: Da, a cam fost ceva... Au făcut destulă gălăgie... Mereu ciocăneau.

FEMEIA: S-a făcut ce s-a putut... Ar fi trebuit să plecaţi.

BĂTRÎNUL: De ce să plec?

FEMEIA: Cu apele astea nu se poate şti.

BĂTRÎNUL: Cărţile mele... Toate se vor duce... Le-am adunat cu atîta greu...

FEMEIA: E plină lumea de cărţi.

BĂTRÎNUL: ...Ar fi trebuit să rămîn jos... Să rămîn alături de ele... Bătrîn fricos ce sînt...

FEMEIA: Fricos?! Vă socotiţi astfel fiindcă nu v-aţi lăsat năpădit pe ape împreună cu hîrtoagele dumneavoastră?!

BĂTRÎNUL: Hîrtoage?!... Cu cît dispreţ vorbeşti... Le-am adunat o viaţă întreagă... În loc să-mi împart soarta cu ele, le-am lăsat singure... Laş...

FEMEIA: Poate nu s-ar conveni să vă învâţ tocmai eu. Laş este numai acela care fuge de viaţă... În privinţa asta, ce să zic, poate v-aţi numit cu adevărat. Iertaţi-mă.

BĂTRÎNUL : N-am de ce să mă supăr. E prea greu pentru dumneata să mă poți înțelege... Ești mult prea tânără.

FEMEIA : Vai de tinerețea mea. Și păcat de toată învățătura dumneavoastră, dacă sînteți în stare să gîndiți așa !... Nu v-ați oprit niciodată ochii asupra mea. Eu însă v-am privit de multe ori... V-am văzut adesea plimbîndu-vă liniștit împreună cu Ciobănaș... Mi se părea că sînteți întruchiparea înțelepciunii. Și acum...

BĂTRÎNUL : Te-am dezamăgit.

FEMEIA : Nu am obiceiul să ascund ce gîndesc. Vă place sau nu, eu v-am spus.

BĂTRÎNUL : Sincer vorbind, părerea dumitale despre mine nu mă interesează... Aproape toți judecă după scheme prestabilite. Îndesebi voi cei de astăzi. În plus, tinerețea dumitale e incapabilă să descifreze destinul unui om ca mine... Un destin încheiat... S-a sfîrșit.

FEMEIA : Ce-aș putea să vă spun ? !... Și mai ales acum... E limpede doar că dumneavoastră îi cunoașteți prea puțin pe cei de astăzi... Ați stat prea mult închis în odăile tixite cu cărți.

BĂTRÎNUL : Printre cărți... Printre cărțile pe care dumneata le disprețuiești.

FEMEIA : Eu ? ! Eu sînt o femeie fără multă învățătură și poate tocmai de aceea respect cartea. Respect cartea, o respect. Dar niciodată n-aș pune stivele dumneavoastră de cărți mai presus de o viață. Nici măcar de viața cîinelui dumneavoastră. Asta să o știți !

BĂTRÎNUL : Te-ai aprins. Așa sînteți voi cei tineri.

FEMEIA : Eu, cea tânără și aprinsă ! Iar dumneavoastră, cel bătrîn și înțelept ! Și v-ați urcat aici în pod să nu vă udați picioarele, dar să fiți și aproape de comoara cărților. Să vă ducă apa împreună... Casa asta ușor se poate surpa.

BĂTRÎNUL : E cu atît mai bine că am rămas...

FEMEIA : Da. Să plutiți în urma cărților. Cu Ciobănaș cu tot... Eu, barem, n-am avut de ales...

BĂTRÎNUL : Dumneata vei scăpa. N-ar fi drept altfel.

FEMEIA : Dacă o spuneți dumneavoastră, va avea grijă și Dumnezeu !

BĂTRÎNUL : Lui Ciobanu și mie nu ne-ar simți nimeni lipsa. Sîntem amîndoi tare bătrîni. Tare bătrîni...

FEMEIA : Dumneavoastră și cîinele. Bătrînul cărturar înecat împreună cu bătrînul lui cîine și cu vechile lui cărți. Cum ați și spus : împlinirea soartei... Frumoasă poveste... Ca dintr-o carte.

BĂTRÎNUL : Dumneata îți bați joc de mine.

FEMEIA : Nu-i așa. Nu vă pot înțelege oricît încerc. Pe viață nu dați doi bani. Asta e limpede. Dar primejdia v-a speriat și v-a mînat aici în pod...

BĂTRÎNUL : Mi-ai mai spus că sînt fricos.

FEMEIA : Eu nu. Singur v-ați socotit așa. BĂTRÎNUL : ...Eh, poți crede ce vrei... Dacă nu era Ciobanu, cine știe... Am încercat să-l alung, să-l fac să treacă înot prin ape... L-am rugat și l-am gonit în tot felul... Mă ascuți ?

FEMEIA : Cum de nu, cum de nu...

BĂTRÎNUL : ...N-a vrut să plece de lângă mine. Poate nici n-ar fi putut străbate... E prea bătrîn... Și atunci, m-am urcat în pod să-l leg aici. Mă gîndeam că apa nu va putea urca atît de sus și va scăpa...

FEMEIA : Și ați rămas și dumneavoastră. BĂTRÎNUL : Cînd am vrut să mă reîntorc jos, a început să se smulgă... Lesa era veche și a rupt-o ușor. M-am gîndit să-l leg cu o frînghie. Mi-a fost frică. S-ar fi sugrumat încercînd să se întorcă la mine...

FEMEIA : Și atunci ați rămas.

BĂTRÎNUL : Am rămas...

FEMEIA : De dragul cîinelui...

BĂTRÎNUL : ...Nu numai de dragul lui... Ai dreptate... A fost și frica... N-am rămas numai pentru el... L-am simțit tremurînd și m-a cuprins și teama pentru mine... Aici există totuși o posibilitate de a scăpa...

Viața, viața asta care nu mai înseamnă nimic pentru mine... Lașitatea a fost mai tare... Laș... Poate nu în sensul în care crezi dumneata, dar sînt.

FEMEIA : Nu cred și nici nu sînteți. Teama și îndoiala e în firea omului.

BĂTRÎNUL : Pentru anii dumitale, această observație este surprinzătoare. Surprinzătoare prin indulgență.

FEMEIA : Anii... Mereu vă gîndiți la ani. Dar nu-s chiar totul... Sînteți un om și tocmai de aceea ați rămas aici cu Ciobănaș. Și bine ați făcut. Ce-i drept, ar fi fost și mai bine dacă ați fi plecat din casă odată cu toți ceilalți. Nu pot să-mi dau seama cum de v-au lăsat vecinii. E de neiertat.

BĂTRÎNUL : Nu-i vina nimănui. Mi-au bătut foarte mulți în ușă. Nu am răspuns. I-am auzit vorbind... Și-au închipuit că am plecat... Apoi s-au dus toți. Am rămas singur... În așteptarea apei, am așezat pe rafturile de sus cărțile mele cele mai dragi, cele mai de preț... Pe urmă, cum ț-am spus... Unde să mă fi dus ? !... Ce rost ar fi avut ? !...

FEMEIA : S-a dat de știre ca toată lumea să părăsească cartierul. Nu se poate să nu fi aflat și dumneavoastră...

BĂTRÎNUL : Am știut. Nu mă consider obligat să mă conformez unor astfel de poziții. Nu fac decît ceea ce cred eu că se cuvine.

FEMEIA : Greșiți.

BĂTRÎNUL : Respect legile statului, dar de viața mea dispun numai eu. Este un drept de care nu pot fi frustrat.

FEMEIA : Greu să se înțeleagă omul cu dumneavoastră... Oricum, ceva tot trebuie să vă mai spun...

BĂTRÎNUL : Inutil !

FEMEIA : Sigur... Credeți că le știți pe toate.

BĂTRÎNUL : Într-un fel îndrăzneala dumitale are și un oarecare haz.

FEMEIA : Haz ! Haz de necaz... Acuma chiar că se și potrivește !...

BĂTRÎNUL : Ridicolul nu iartă nimic. Se strecoară și în cele mai zguduitoare tragedii...

FEMEIA : Așa o fi în cărți. Viața e însă altceva. Viața cea adevărată de care dumneavoastră fugiți... Tare mai sințeti singur.

BĂTRÎNUL : Te rog, te rog. N-am nevoie de compătămirea nimănu.

FEMEIA : Vă socotiți în toate deasupra celorlalți. Nu-i bine !

BĂTRÎNUL : Dumneata îmi atribui pretenții aberante !

FEMEIA : Nu știu. Știu doar că nimeni nu trebuie să fie singur. Nimeni.

BĂTRÎNUL : Din nefericire, nu poate fi nici cel ce și-o dorește.

FEMEIA : Nefericit e cel însingurat.

BĂTRÎNUL : Mă judeci în fel și chip. Dar dumneata, dumneata de ce nu ai plecat ?

(Se aud bătăi într-un zid, ritmice, înfundate.)

FEMEIA : Auziți ? ! (Bătăile se intensifică.)

E chiar răspunsul... Auziți ? ! ! !

BĂTRÎNUL : Da, da, mai este cineva. Da, da, bătăile sînt apropiate. Sînt de aici din casă.

FEMEIA : Da. Mă cheamă... Veniți și dumneavoastră cu mine.

BĂTRÎNUL : Unde să mă duc ? ! Și pentru ce ? !

FEMEIA : Să aflați de ce am rămas aici. Vă rog, m-ați întrebato, doar...

BĂTRÎNUL : Nu te supăra, să fii sincer, nici nu mă interesează.

FEMEIA : Firese ar fi altfel... Veniți cu mine. Aici în pod e tare frig. Alături, la noi e mai omeneste. În rest, de-o fi să se întîmple ceva, ori aici ori acolo, tot una e. (Bătăile se repetă.)

Haideți, haideți ! S-a trezit sărmanul. Are nevoie de mine. E feciorul meu.

BĂTRÎNUL : Înțeleg. E bolnav probabil. Ai rămas cu copilul.

FEMEIA : Veți vedea.

BĂTRÎNUL : Du-te, du-te repede. Eu rămîn aici.

FEMEIA : Nu se poate.

BĂTRÎNUL : Te așteaptă copilul. Nu pierde vremea cu mine.

FEMEIA : Nu-i nimic dacă așteaptă puțin. Nu vă pot lăsa aici. V-ați îmbolnăvit sigur.

BĂTRÎNUL : N-ar mai avea nici o importanță. Oricum se vor sfîrși toate... Pentru mine... Da, da, casa nu a putea rezista...

FEMEIA : Cît va fi nevoie, va ține și hurdubaia asta.

BĂTRÎNUL : Chiar dumneata spuneai.

FEMEIA : Ziceam ! Ziceam că-i șubredă temelia. Nimic mai mult. Ce știu bine, știu :

aici nu ne vor lăsa. Ne vor scoate repede. Haideți !

BĂTRÎNUL : Te rog nu insista. Vezi-ți de ale dumitale.

FEMEIA : Bine ! !...

BĂTRÎNUL : Îți doresc noroc și dumitale și copilului... Trebuie să scăpați. Două vieți tinere... Veți scăpa, veți scăpa. Sînt sigur.

(Din nou bătăi ritmice.) Te cheamă, te cheamă.

FEMEIA : Nu mergeți ? !

BĂTRÎNUL : Nu, nu, și-am spus !

FEMEIA : Am nevoie de dumneavoastră !

BĂTRÎNUL : De mine ? !

FEMEIA : De dumneavoastră. Feciorul meu e ținut în pat. Ajutorul dumneavoastră mi-ar fi de mare folos.

BĂTRÎNUL : Ce-aș fi eu în stare să fac pentru dumneata ? !

FEMEIA : Veți vedea.

BĂTRÎNUL : Sînt afit de bătrîn...

FEMEIA : Mereu, mereu o spuneți.

BĂTRÎNUL : N-am nici o putere. De nimic nu mai sînt bun.

FEMEIA : Măcar să nu ne lăsați singuri și tot ar fi mult.

BĂTRÎNUL : Știu eu ? !...

FEMEIA : Nici inima nu m-ar răbda să vă știu singur aici...

BĂTRÎNUL : Bine, bine, te însoțesc.

FEMEIA : Îl luăm și pe Ciobănaș.

BĂTRÎNUL : Mulțumesc. Dacă mă iei cu dumneata, nu poate rămîne singur aici.

FEMEIA : Bineînțele... Hai, Ciobănaș... Haideți...

BĂTRÎNUL : Să mergem, Ciobanule.

FEMEIA : Vă duc eu... Luminarea asta abia pîlpîie...

BĂTRÎNUL : ...Nu-i nevoie să mă sprijini... Mă descurc eu singur...

FEMEIA : ...Dați-mi mîna... Așa... Pînă la mine sînt doar cîțiva pași și cîteva trepte.

BĂTRÎNUL : Mulțumesc... Mulțumesc...

(Un ușor zgomot înfundat.)

FEMEIA : V-ați lovit ? !

BĂTRÎNUL : Nu, nu. Nu-i mare lucru.

FEMEIA : Fiți cu băgare de seamă... Încă puțin... Ușor, că am ajuns la scări.

BĂTRÎNUL : Da, da... Îmi dau seama.

FEMEIA : Nu sînt multe. Cîteva... Gata... Am și ajuns... Se și vede geana de lumină de sub ușa mea...

BĂTRÎNUL : Eu nu prea vād bine...

FEMEIA : Stați o clipă pe loc... Mă duc să deschid ușa și vom avea mai multă lumină.

BĂTRÎNUL : Da, da, aștept.

FEMEIA (se îndepărtează, apoi deschide ușa locuinței din care răzbate lumină : vorbind din interiorul camerei) : Grozav cîine Ciobănaș. Înțelege ca un om... A și intrat în casă... Pofțiți, pofțiți, se vede bineșor.

BĂTRINUL ...Gata. Mă descurc perfect.
FEMEIA : Intrați, intrați, vă rog.
BĂTRINUL (intrând în cameră) : Mulțumesc..
FEMEIA (apropiind un scaun) : Așa, așezați-vă... Dumnezeuule, dar dumneavoastră tremurați ca varga !
BĂTRINUL : Nu-i nimic. Nu-i nimic. Doar un ușor frison.
FEMEIA : Vă așez mai bine în cestălalt scaun... (Conducindu-l spre un scaun de răchită cu spătar și brațe.) E de răchită dar se stă bine în el. Pun eu și o pernă, două... (Așază pernele.)
BĂTRINUL : Te rog foarte mult, nu e nevoie..
FEMEIA (împingându-l ușor în scaun și învelindu-l cu o pătură) : Și o pătură bună... O să vă încălziți repede. Așa... Fac și un ceai fierbinte..
BĂTRINUL : Nu-mi trebuie nimic... Vezi te rog, de copilul dumitale.
FEMEIA : Ehei, ehei... am făcut asta de cum am intrat. A adormit din nou. E tot ce-i poate prinde mai bine.
BĂTRINUL : Să nu-l trezim, vorbind.
FEMEIA : Nici o grijă. Când apucă să doarmă, nu-l supără nici un zgomot. Numai durerile să nu-l apuce iar.
BĂTRINUL (cu voce scăzută) : E bolnav..
FEMEIA : Vorbiți tare, fără nici o teamă. I-am dat și ceva pentru somn.
BĂTRINUL : Într-adevăr nu văd de ce folos îți-aș putea fi eu... Doar să te încurc..
FEMEIA : De ce vorbiți așa ? ! V-am și spus că n-aș putea avea liniște, știindu-vă singur în bezna podului.
BĂTRINUL (soptit) : Asta-i... Da, da..
FEMEIA : Într-o clipă fac și ceaiul.
BĂTRINUL : Te rog, nu.
FEMEIA : Știu eu bine de ce-i nevoie. V-am luat sub aripa mea.
BĂTRINUL : De asta m-ai adus aici.
FEMEIA : De acum trebuie să faceți tot ce spun eu. Cuvînt cu cuvînt.
BĂTRINUL : Dar e inadmisibil !... Eu plec de aici de la dumneata !
FEMEIA : Așezați-vă și rămîneți în scaunul dumneavoastră ! Trăiți cu capul în nori. Cred că n-ați văzut bine nici apa care ne năpădește. Cu mine nu vă merge.
BĂTRINUL : Dumneata întreci orice măsură !... Știam eu că tineretul de astăzi este insolent. Dar dumneata ești culmea !
FEMEIA : Vorbiți de parcă n-ați avea ochi.
BĂTRINUL : Am. Și pentru cît îmi trebuie mie, destul de buni. Dar am și urechi. Și tocmai de aceea sînt nevoit să plec. Scuză-mă.
FEMEIA : Nu plecați nicăieri fără voia mea.
BĂTRINUL : Extraordinar ! În viața mea n-a dispus nimeni de mine..
FEMEIA : Nici nu-ți vine să crezi. Dumneavoastră n-aveți ochi ? Vă întreb încă o dată.

BĂTRINUL : E stupid.
FEMEIA : Folosii-vă ochii... Folosii-ți ! Uitați-vă la mine. Priviți-mă... Da, da, priviți-mă.
BĂTRINUL : ... E nemaipomenit... Nemaipomenit... Abia acum îmi dau seama... Te credeam o tinerică... Dar dumneata ești o femeie... O femeie..
FEMEIA : O femeie bătrînă. Sînt o babă !
BĂTRINUL : Nu, nu... Dar ești o femeie în vîrstă.
FEMEIA : Ce în vîrstă ? !... Sînt o adevărată babă, tot așa cum și dumneavoastră sînteți un moșneag.
BĂTRINUL : Iartă-mă. Ai voce de fată tînără. Asta m-a înșelat.
FEMEIA : Am glasul tînăr. Știu că-l am. Atîta mi-a rămas din toată tinerețea. Glasul și sufletul... În schimb, dumneavoastră sînteți un moșneag care ați uitat să priviți oamenii.
BĂTRINUL : În pod era aproape cu totul întuneric... Și aici e destul de puțină lumină..
FEMEIA : Am așezat luminările în ferestre ca să se poată vedea. Să ne nimerescă mai ușor cînd vor veni să ne scape... Dar e destul de luminat aici în casă. Cine vrea să se uite la semenul său îl poate vedea.
BĂTRINUL : N-aș vrea să crezi despre mine că sînt un sălbatec.
FEMEIA : V-am deslușit îndeajuns ca să știu ce trebuie și ce nu trebuie să cred despre dumneavoastră... Pun apa de ceai.
BĂTRINUL : Nu-i nevoie.
(Femeia trece într-o încăpere alăturată : ușoare zgomote de manipulare a unor vase.)
FEMEIA (de alături.) : Hai Ciobănaș, să-ți dau și ție ceva... Găsește baba un rest și pentru tine... Într-o clipă fierbe și apa.
BĂTRINUL : Nu trebuia să te ostenești pentru mine.
FEMEIA : M-a pătruns frigul și pe mine. Îmi va prinde și mie bine.
BĂTRINUL : Dacă nu-i numai pentru mine..
FEMEIA : Nu-i, nu-i... Parcă ați fi bucuros că m-am înfrigorat și eu..
BĂTRINUL : Sper că nu m-ai înțeles greșit... Îmi displace să supăr oamenii pentru nevoile mele... Am evitat întotdeauna asta..
FEMEIA : Fără doar și poate ! Se vede că sînteți un domn.
BĂTRINUL : O spui într-un fel ironic, dar pe mine nu mă deranjează să o recunosc : sînt un domn !
FEMEIA : Un domn de pe alte timpuri. Ascuns printre cărți vechi și care nu vede nimic din ce-i în jurul lui.
BĂTRINUL : S-ar putea să te înșeli... Nu mă cunoști îndeajuns.
FEMEIA : ...E gata și ceaiul. (Revine în cameră, aducînd o tavă cu cești.)

BĂTRÎNUL : Sînt mai greu de cunoscut decît îţi inchipuii...

FEMEIA : Poftim ceaşca dumneavoastră.

Încercaţi să beţi ceaiul cît mai fierbinte...

BĂTRÎNUL : Mulţumesc. Nici nu mai era nevoie. Am reuşit să mă mai încălzesc.

FEMEIA : V-au mai înfierbîntat şi vorbele pe care vi le-am spus...

BĂTRÎNUL : Mda, s-ar putea. Dumneata nu cruţi. Eşti foarte directă.

FEMEIA : De ce n-aş fi ?!

BĂTRÎNUL : Şi mult prea sigură.

FEMEIA : Mde...

BĂTRÎNUL : Pe mine mă judeci mult prea simplu. Mi-am dat seama chiar de la început.

FEMEIA : Poate. Dar, oricum, cu toată dreptatea... Aş putea zice şi eu despre dumneavoastră... Aţi trecut uşor peste toate vorbele mele. M-aţi luat drept o tinerică. O fetişcană, acolo...

BĂTRÎNUL : Vocea dumitale.

FEMEIA : Vocea e voce. La întineric, să-i zicem... Cu toate că vorbele îmbracă gânduri... Nici cînd aţi venit aici, nu m-aţi învrednicit cu vreo privire.

BĂTRÎNUL : Lumina este şi aici destul de slabă... Sînt şi tulburat. Te rog să mă ierţi.

FEMEIA : Nu-i de asta. Nu-i nici o supărare că nu v-aţi uitat la o babă ca mine. Alta e bubă...

BĂTRÎNUL : De ce o mai complici ?

FEMEIA : Puţin înainte ziceaţi că judec prea uşor... Să vedem dacă-i chiar așa.

BĂTRÎNUL : Te întreprer, dar m-ai făcut foarte curios. Cu ce te ocupi dumneata ? Ce profesie ai ?

FEMEIA : Sînt rihtuitoare. Acuma sînt ieşită la pensie. Dar, din cînd în cînd, mai lucrez cîte o lună, două la fabrică. Cîteodată, de nevoie, alteori, de plăcere. Te desparţi greu de locul unde ai muncit o viaţă...

BĂTRÎNUL : Rihtuitoare ?! Asta e ceva în legătură cu fabricarea ghetelor.

FEMEIA : Da. Rihtuitul e, ca să zic așa un fel de croitorie pentru feţele de încălţăminte.

BĂTRÎNUL : Interesant.

FEMEIA : Nu-i cine ştie ce. Dar fiecare îşi îndrăgeşte meseria. Poate aş fi fost şi eu bună de ceva mai mult. Cînd am început eu, nu se putea alege. Viaţa însă m-a ajutat să mă pricep şi la feţele pantofilor şi la feţele oamenilor...

BĂTRÎNUL : De fapt la asta m-am referit şi eu. Apreciezi cu o siguranţă surprinzătoare. Cred că, obiectiv, ai avea capacitatea să poţi înţelege şi situaţia mea... Din păcate, despre mine ai idei preconceptuate... Un domn de modă veche, scos din rafturile sale de cărţi. Precum ziceai.

FEMEIA : Cam așa... Şi n-aş crede că am greşit.

BĂTRÎNUL : E mai puţin simplu decît presupui... Evident, ar însemna să-ţi pre-

tind prea mult. Preocupările noastre sînt prea deosebite. Facem parte din alte lumi.

FEMEIA : Facem parte din aceeaşi lume. Chiar dacă nu vrei sau nu poţi să vă daţi seama de asta. Umbrele de care v-aţi lăsat înconjurat nu sînt o lume. Lumea sîntem noi. Noi oameni care trăim cu bucuriile şi cu necazurile noastre. Iar dintre noi, vrei sau nu vrei, faceţi parte şi dumneavoastră.

BĂTRÎNUL : Nu contest. E o realitate din care nimeni nu se poate sustrage cu totul.

FEMEIA : Sigur că nu. Oricît şi orcine ar încerca. Despre mine aţi crezut că sînt o fată tînără. Tocmai de aceea nu m-aţi luat în seamă. Ia, o tinerică, nimic mai mult...

BĂTRÎNUL : Ți-am acordat toată atenţia... Chiar mai multă decît obişnuiesc.

FEMEIA : Ei, sînteţi un domn cu bună creştere. Nu-mi puteaţi lăsa cuvintele fără răspuns. Iar eu, de felul meu, sînt tare vorbăreată.

BĂTRÎNUL : Asta, da, recunosc.

FEMEIA : Vedeţi ?! Atîta a fost. Încolo, n-aţi ieşit din găoacea în care v-aţi închis... Iar despre oamenii tineri n-aţi avut un singur cuvînt bun.

BĂTRÎNUL : Dumneata ai un veritabil talent de a exagera. Dacă ai face un cît de mic efort, Ți-ai putea da seama că la vîrsta mea au rămas prea puţine care să mă intereseze... Apele acestea le vor lua şi pe ele... Cărţile mele...

FEMEIA : Lăsaţi-le-n plata Domnului.

BĂTRÎNUL : Dumitale îţi vine foarte uşor să-mi spui asta.

FEMEIA : Vor scăpa şi cărţile dumneavoastră. S-or mai umezi vreo unele din ele... Atîta de-ar fi toată paguba...

BĂTRÎNUL : Cu ce uşurinţă vorbeşti !...

FEMEIA : Vor scăpa. Casa, e adevărat că are temelia şubredă, dar îmi spune mie inima că n-o vor năruî apele... Iar pe noi, pe feciorul meu, pe dumneavoastră şi pe mine, ne vor scoate de aici. Încă puţin şi voi veni.

BĂTRÎNUL : Pentru persoana mea îmi este total indiferent.

FEMEIA : ...La mine la fabrică am descurcat multe încapăţînări şi incurcături ome-neşti. Îmi făcusem şi o mîndrie din asta. Dar de dumneavoastră vorbele mele se izbesc ca de un zid.

BĂTRÎNUL : De ce ? Ți-am urmărit toate cuvintele. Cred însă că nu Ți-ai închipuit că amabilitatea şi ceaiul dumitale ar putea face din mine un altul decît cel ce sînt.

FEMEIA : Aveţi dreptate. Numai cu atîta nu se poate învia un mort.

BĂTRÎNUL : Un mort ?! Eu aş fi acela ?!

FEMEIA : Dumneavoastră... Şi desigur aţi murit de mulţi, de foarte mulţi ani... Deaceea, nu mai vedeţi pe cei din jur şi sînteţi pornit împotriva oamenilor tineri.

BĂTRÎNUL : Te rog, te rog ! Nu sînt pornit împotriva nimănuî .

FEMEIA : Fie și cum spuneți. Nu sînteți nici cel puțin împotriva. Nu vreți să știți de nimeni. Pentru dumneavoastră, cei tineri nici nu există. Din cei bătrîni, nu știu pe cîți îi veți fi socotind vrednici de dumneavoastră... Asta ce înseamnă?!

BĂTRÎNUL : De ce mă mai întrebîți? Dă dumneata răspunsul. Se pare că-l știți mai bine decît mine...

FEMEIA : Înseamnă că sînteți împotriva ființei dumneavoastră.

BĂTRÎNUL : Ființa mea... Viața mea...

FEMEIA : Am dreptate, am dreptate. Sînt însă o femeie prea proastă ca să pot fi de folos unui învățat ca dumneavoastră... V-am spus destule și în pod și aici... Tot ce mai pot face e să vă mai torn un ceai.

BĂTRÎNUL : Nu, categoric nu.

FEMEIA : Și să-l îndulcesc mai tare. Să mă răscumpăr...

BĂTRÎNUL : Mulțumesc, nu mai beau.

(Din apropiere, cîteva bocănituri ritmice.)

FEMEIA : E semnalul nostru. Iar s-a deșteptat sărmanul.

BĂTRÎNUL : Du-te repede. Du-te.

FEMEIA (ieșind) : Rămii aici, Ciobănaș. Rămii cu stăpînul tău.

BĂTRÎNUL : Hai, Ciobanule... Hai aici, lîngă mine, ticălos bătrîn... Te ții după ea... Ai dreptate, e deșteaptă și are haz... E o adevărată vrăjitoare... O vrăjitoare sentimentală... Sentimentală și socialistă... Asta e... E bine spus... Dar nu-i va merge cu noi... Și eu și tu, Ciobanule, sîntem doi bătrîni raționaliști. Dar tu ești lacom... Fii atent... Ești în stare să abdicîi de la principii pentru o bucată de mămăligă uscată... Dacă vei face asta, n-am să îți-o iert niciodată... Bine, bine, culcă-te, somnorosule... Tu ești prietenul meu... Da, da, Ciobanule, da, da... Noi nu putem fi seduși...

FEMEIA (reintrînd) : S-a trezit. L-au prins iar durerile.

BĂTRÎNUL : Îmi pare foarte rău... Prezența mea devine prea stingheritoare.

FEMEIA : Nici vorbă de așa ceva... Am o rugăminte la dumneavoastră.

BĂTRÎNUL : Tot ce vrei. Să pot numai...

FEMEIA : Veniți și dumneavoastră în cealaltă odaie. Să-mi cunoașteți băiatul.

BĂTRÎNUL : Mă îndoiesc că ar fi oportun.

FEMEIA : Ce mai vorbă!... Ne-a auzit vorbind. Știe că sînteți aici. Pentru el ar fi o mare bucurie să schimbe cîteva vorbe cu dumneavoastră.

BĂTRÎNUL : Totuși...

FEMEIA : Fără nici un totuși. Vă rog. De aici, oricum nu vă las...

BĂTRÎNUL : Vrei să dispui de mine după bunul dumental plac.

FEMEIA : Ce s-o mai încurcăm cu vorba. Dacă nu treceți dumneavoastră dincolo la băiat, să știți că se țîrîie el aici. Ar fi păcat. Are amîndouă picioarele zdrobite. Dar de venit tot vine, chiar dacă nu are voie să se miște. Așa e el...

BĂTRÎNUL : Deci n-am încotro.

FEMEIA : Eu ce v-am zis?!... Treceți dumneavoastră înainte, că eu vă aduc tronul de răchită.

BĂTRÎNUL : Nu-i nevoie, nu-i nevoie. Pot sta pe orice scaun.

FEMEIA : Știu eu ce trebuie... (Împinge scaunul de răchită spre cea de a doua cameră).

BĂTRÎNUL : Ce nu știți dumneata?!...

FEMEIA : Treceți... Intrați, intrați dumneavoastră.

(Bătrînul, urmat de femeie, trec în a doua cameră în care se află fiul culcat pe pat.)

FIUL : Bună seara, tovarășe profesor.

BĂTRÎNUL : Bună seara.

FIUL : Eu sînt copilul... Mi-a povestit mama...

FEMEIA : Luați loc, vă rog... Așa... Și păturica...

BĂTRÎNUL : Mulțumesc. Vă rog să mă iertați...

FEMEIA : Mai lăsați cu atîtea politețuri că nu-și au rostul.

FIUL : Vă rugăm chiar... Mi-a spus mama că v-a indus în eroare cu timbrul ei de fețiță.

BĂTRÎNUL : Într-adevăr.

FIUL : Are un glas de clopoțel... Dar și un ton de comandant...

BĂTRÎNUL : Asta e și mai adevărat.

FEMEIA : Sînt sigură că o să vă înțelegeți bine. Ați și început să mă forfecăți... Eu cobor la parter, să văd cum stăm cu apa. Pe cîte se aude, s-ar putea să se mai fi liniștit...

FIUL : Nu te du, mamă!

FEMEIA : Ar fi trebuit să vină după noi... Cam întîrzie... Trebuie să văd...

FIUL : Nu folosește la nimic, mamă.

FEMEIA : Mă duc!

FIUL : Te rog să fii cel puțin cu băgare de seamă...

FEMEIA : Nu-mi duce tu grija. Pe scara asta pot alerga și prin somn (iese.)

FIUL : Așa e mama. E aproape imposibil să o scoți dintr-ale ei... Așa e ea.

BĂTRÎNUL : Are o personalitate foarte bine conturată.

FIUL : Sînteți eufemistic. Mai direct spus, este extrem de voluntară... Dar e un om minunat.

BĂTRÎNUL : Sînt convins. E de mirare cum de te-a lăsat aici în casă... Îmi dau seama că ești foarte grav accidentat.

FIUL : Nu chiar. La piciorul drept, două metatarsiene fisurate. Aproape nimic. Cam dureros însă. La cel stîng, tibia. Dar am avut un mare noroc. Osul a putut fi așezat perfect. La gunchi, osul nu-i atins... Doar simple răni...

BĂTRÎNUL : E destul de serios.

FIUL : În cel mult o lună voi fi pe picioare. Primele zile sînt mai neplăcute. După

ce mă voi acomoda cu aceste cizme de gips, va fi mult mai ușor.

BĂTRÎNUL : Era mult mai bine dacă rămînei la spital... Mai ales în aceste împrejurări...

FIUL : În afară de punerea gipsului, nu aveau ce-mi face. Aici acasă era mai comod și pentru mama și pentru mine... Am crezut cu toții că vom reuși să evităm inundarea și a acestui cartier al orașului...

BĂTRÎNUL : Dată fiind situația dumitale, ar fi fost mai prudent să plecați de aici încă de aseară, cînd au început să pătrundă apele.

FIUL : Imposibil. Doar știți bine : spărtura digului s-a produs pe neașteptate. Apele au pătruns repede aici la noi. Bărcile și amfibiile abia au putut face față...

BĂTRÎNUL : Dumnezeu erai însă accidentat. Aveai prioritate...

FIUL : Erau foarte mulți copii. Copii și bătrîni. Prioritatea li se cuvenea. Cei, cît de cît, valizi au trecut direct prin apă. Pentru mine singur ar fi fost necesară o întreagă barcă. Ar fi însemnat să lipsesc zece copii de posibilitatea de a fi scoși cît mai repede de aici. Nu se putea...

BĂTRÎNUL : Da, da, așa se explică...

FIUL : Se știe însă că sînt aici împreună cu mama. Vor trimite după noi.

BĂTRÎNUL : Fără nici o îndoială.

FIUL : Bineînțeles. Mă surprinde însă cum de nu v-ați refugiat dumneavoastră...

BĂTRÎNUL : Aș putea spune că am întîrziat, încercînd să-mi pun cărțile la adăpost.

FIUL : Cum de v-au lăsat ceilalți?!

BĂTRÎNUL : Nu, nu. Nu poate fi vorba de alții... Avem fiecare liberul nostru arbitru... În sfîrșit...

(Zgomotele de deschidere ale ușilor și ale pașilor de apropiere.)

FIUL : Mama vine ca o vijelie... Să vedem ce ne va spune.

FEMEIA (intrînd) : Să știți că e bine. Ploaia a stat. Aș zice că apa a scăzut peste tot.

FIUL : Destul de greu de apreciat.

FEMEIA : Sînt sigură de ce spun. Casa noastră e bineșor ridicată față de stradă. Nu mult înainte, apa se și ridicase dincolo de a treia treaptă a scării dinăuntru. Acuma a scăzut. A scăzut pînă la marginea celei de a doua...

FIUL : Două trepte înseamnă circa treizecișicinci de centimetri... Față de nivelul străzii însă...

FEMEIA : Oricum a scăzut mai bine de două laturi de palmă. Apa de aici, din casă...

FIUL : Da, e ceva...

BĂTRÎNUL : Nu mă pricep, dar mă întreb dacă nu cumva apa a fost absorbită de lucrurile din apartamentele de la parter. Sînt atîtea cărți...

FEMEIA : Ei, cărțile...

BĂTRÎNUL : Cărțile... Sărmanele cărți. Ar putea fi totuși un factor.

FEMEIA : Oricîte cărți și lucruri ar fi tot nu au putut suge atîta apă.

FIUL : Fundația. Cred că s-au infiltrat în fundația casei.

FEMEIA : Ascultați-mă pe mine. Nu zic, s-o fi strecurat apa și la temelie. Vor mai fi supt și cărțile puțintică, dar apele scad. Eu m-am uitat și în stradă. De la geamul scării se vede bine. În urmă cu două ceasuri apa venea în valuri. Val peste val. Acuma e liniștită. Sigur am scăpat.

FIUL : În noaptea asta viitura atinge punctul maxim. Probabil că au reușit să obțină fisura digului.

FEMEIA : L-au dres. Fără nici o îndoială că l-au dres. Eu, noaptea, am ochi de pisică. Pe stradă, apa e netedă ca oglinda. Abia, abia curge.

FIUL : Bine mamă, dacă spui tu...

FEMEIA : Eu nu vorbesc fără temei.

FIUL : Tu, mamă, ai totdeauna dreptate... Mamă, mamă, am stăvilit apele!

FEMEIA : Păi vezi, băiatule?!... Și încă puțînă răbdare și vor veni să ne scoată și pe noi.

FIUL : Vor veni... Asta e mama, tovarășe profesor, certitudine și optimism. Și ce spune ea se confirmă de cele mai multe ori.

FEMEIA : Eu o brodesc întotdeauna!

FIUL : Ei, nici chiar...

FEMEIA : De ce-ți clatini capul, băiete? Te-au prins cumva durerile?!

FIUL : Nu, nu. Am și uitat că am picioare.

FEMEIA : Foarte bine... Ce ziceți de inginerășul meu?... Vă place, nu-i așa?!

FIUL : Se poate, mamă?!... Vă rog, tovarășe profesor, să iertați aceste exuberanțe materne.

FEMEIA : Înțelege dumnealui. Așa îl alint eu : inginerășul mamei...

BĂTRÎNUL : Nu știam că ești inginer.

FIUL : Parcă asta are vreo importanță...

FEMEIA : Sigur că are. E inginer. La aceeași fabrică unde am lucrat și eu. Acușica împlinește anul de cînd e inginer.

BĂTRÎNUL : Mi-am dat seama că ești un intelectual... Ești deci un foarte tînăr inginer?...

FIUL : Măi exact, sînt un foarte proaspăt inginer. Am început ca lucrător. Am urmat apoi un curs de meșteri. Pe urmă liceul, facultatea... Nu sînt chiar atît de tînăr. Am treizeci de ani.

BĂTRÎNUL : Treizeci de ani... Și spui că nu ești tînăr...

FEMEIA : Vorbește și el. N-a împlinit nici douăzecișinouă. E inginer, și a început-o de la ucenic.

FIUL : Mama e foarte mîndră de asta.

BĂTRÎNUL : E firesc, e foarte firesc.

FEMEIA : Puteam să jur că nu v-a spus că e inginer.

FIUL : Mamă, te rog...

FEMEIA : Tu să mă lași. Sînt sigură că nu v-a spus nimic nici despre accidentul pe care l-a avut.

BĂTRÎNUL : Nu, într-adevăr, nimic.

FIUL : Dar n-are nici un rost, mamă.
FEMEIA : Ba da. De data asta nu vorbesc ca să mă laud. Vreau ca dumnealui să aflu ceva despre un tânăr din ziua de azi. Iar tu ești tocmai bun. Și te am aici la îndemână.

FIUL : Tovarășe profesor, nu avem cum scăpa. Nici dumneavoastră, nici eu.

BĂTRINUL : E chiar foarte interesant.

FEMEIA : A lucrat la digul pe care l-am înălțat ca să ferim orașul de puhoiul apelor.

BĂTRINUL : La dig ?! Da, da, am auzit că s-ar fi făcut un dig...

FEMEIA : A lucrat și el acolo. A căzut o birnă peste el și i-a rupt picioarele. Putea să-l și omoare.

FIUL : Cel puțin nu mai dramatiza, dragă mamă...

BĂTRINUL : Mama dumitale are dreptate. În împrejurări atât de excepționale riscurile profesiei de inginer sînt foarte mari...

FEMEIA : O fi, numai că la dig, el nu a muncit ca inginer. El este inginer chimist, și pe malul apei nu aveau ce face nici cu știința lui, nici cu baloanele și toate sticlăriile din laboratorul lui. Acolo era nevoie de brațele lui tinere ca să ajute la ridicarea digului. A lucrat ca oricare simplu muncitor.

BĂTRINUL : Evident, o situație cu totul neobișnuită...

FEMEIA : Așa au lucrat toți. Care cu tîrnăcopul, care cu lopata. La cărutul sacilor și la urnitul pietrelor. Fiecare după puterea lui. De-a valma. Profesori și ingineri, țesătoare și strungari și doctori. Toți.

BĂTRINUL : Splend da solidaritate umană !...

FEMEIA : Așa ! Oamenii din fabrici, cărturarii, ostașii, studenții. Alături, cot la cot. Și aproape toți tineri.

BĂTRINUL : Tineretea... Entuziasmul dintotdeauna al tinereții...

FIUL : Da, tovarășe profesor. Fără să vă contrazic, aș vrea însă să adaug că, în afară de entuziasm, tineretul nostru a făcut, în aceste foarte grele împrejurări, și dovada unui înalt simț de răspundere. A răspuns fără rezerve tuturor chemărilor. A îndeplinit și îndeplinește cu abnegație toate îndrumările conducerii, spre a ne putea scăpa cît mai repede de urgia apelor... E o realitate ce nu poate fi ignorată... Iertați-mi acest mic discurs...

BĂTRINUL : ...Nu contest nimic din cele ce-mi spui... Poate n-am fost destul de clar... Mie îmi lipsește deprinderea de a mă exprima într-un fel mai modern, mai contemporan... Eu, și prin vîrstă și prin modul meu de viață, sînt mai departe de faptele cotidiene... Am aflat de la dumneata și de la mama dumitale unele aspecte de viață care sînt oarecum noi pentru mine... N-am avut prilejul să le cunosc nemijlocit... Nu pot decât să mă bucur că avem un astfel de tineret... Doar să mă bucur...

FEMEIA : Și nu numai tineret. Cei mai mulți dintre cei vîrstnici au sărit și ei la chemarea Partidului. Au sărit toți ca unul... Chiar și eu... Dar nu mai zic nimic... Iar mă învinuiește inginerășul meu că mă laud.

BĂTRINUL : Sînt aproape jenat... Știu desigur mai multe despre deluviile și catastrofele de odinioară, decît despre faptele ce s-au petrecut în această primăvară... 1970, Anno Domini... Dar vă spun cu toată sinceritatea, nu pun la îndoială nimic din cele ce-mi spuneți... Dimpotrivă !... Îmi dau seama... M-am detașat prea mult de prezent... Va trebui să-mi revizuiesc unele preocupări... Îmi dau seama... Totul e să mai am timp.

FEMEIA : Veți avea, nici vorbă că veți avea.

BĂTRINUL : Asta nu se știe...

FEMEIA : Veți avea... Să știți, afară de o parte a cartierului nostru, întregul oraș a scăpat de inundație. Cu toate că apele s-au ridicat cu aproape trei metri deasupra orașului.

BĂTRINUL : Nu mi-aș fi închipuit.

FEMEIA : Da, aproape trei metri.

FIUL : Apele au ajuns pînă aproape de marginea digului, pe care l-am ridicat, în așteptarea viiturii.

FEMEIA : Munca a mii și mii de oameni, de-a lungul albiei care străbate orașul. Zile și nopți fără odihnă, fără somn.

BĂTRINUL : Titanic efort.

FEMEIA : Muncă strașnică. Capete bune ! Aici la noi s-a spart el, digul, dar, după cum s-au liniștit apele, e fără îndoială că l-au dres. Scăpăm și noi mai ușor decît am fi crezut. Va ține și temelia casei noastre.

BĂTRINUL : De-ar fi cum spui !

FEMEIA : Va fi ! Iar de dumneavoastră o să avem noi grijă... Inginerășul meu mi-a făcut o dotare tehnică, cum scrie la carte. Am aspirator, am mașină de spălat electrică, de toate. Pînă și lampă de ultra-roșii.

FIUL : Infra, mamă, infra-roșii !

FEMEIA : Totuna-i. Să scăpăm de apa asta și vă pun eu repede casa în ordine.

BĂTRINUL : Mulțumesc, nu va fi însă nevoie.

FEMEIA : Mulțumirile la urmă. Vă scot eu umezeala și din cărți și din toate...

BĂTRINUL : E prea greu să mai pot visa.

FEMEIA : Chiar și pe Ciobănaș vi-l bag eu la mașină și vi-l usuc cu „foenul”...

BĂTRINUL : Ferească Dumnezeu !

FEMEIA : Să știți că așa am să fac. Eu am rămas tînără nu numai la glas, ci și la vrednicie.

BĂTRINUL : Sînt convins, dar...

FEMEIA : Nu încapă nici un dar. Știu eu ce e de făcut cu dumneavoastră.

FIUL : Mamă, mamă, agitată mai ești !

FEMEIA : Tu ai face mai bine să mă susții.

FIUL : Te susțin, mamă. Vei avea tot concursul meu.

FEMEIA : Atunci, vor merge toate ca pe roate.

BĂTRINUL : Nici nu știu ce aș mai putea spune...

FEMEIA : Nimic... Abonamente aveți ?

BĂTRINUL : Nu înțeleg... Ce fel de abonamente ?

FEMEIA : Abonament la ziar.

BĂTRINUL : ...Sînt abonat la cîteva publicații de lingvistică și istorie.

FEMEIA : Bine, nu zic nu. Dar vă fac eu și un abonament la un ziar... Radio nu aveți ? !

Bineînțeles...

BĂTRINUL : Nu, nu am.

FEMEIA : Eram sigură. Aveți nevoie și de un radio. Se aranjează și asta.

BĂTRINUL : Exclus ! Nu suport nici un radio !

FEMEIA : O să vă învățați... Trebuie să facem totul ca să vă scoatem din singurătate.

BĂTRINUL : Dar eu nu sînt singur...

FEMEIA : Pină astăzi ați fost foarte, foarte singur...

BĂTRINUL : ...Crezi asta ?

FEMEIA : Da !

BĂTRINUL : ...Dumneata, tinere, ai aceeași părere despre mine ?

FIUL : ...Gîndiți-vă, tovarășe profesor, gîndiți-vă și-i veți da mamei dreptate.

(O clipă de liniște, apoi încep să se audă bătăile ritmice ale unui motor.)

FEMEIA : Ascultați !

(Zgomotul se intensifică, sugerînd apropierea.)

FIUL : Vine spre noi.

FEMEIA : ... Da... Se apropie... Se apropie... (Se duce la o fereastră ; cu voce foarte tare.) Aici... Aici...

FATA (vocea i se aude din afară, de departe) : Am venit... Am venit, dragule... Am venit, măicuțo...

(Zgomotul motorului încetează.)

FEMEIA : E ea, dragul meu. Chiar dînsa a venit să ne ia...

FIUL : Am recunoscut-o.

FEMEIA (ieșind) : Mă duc să le luminez calea.

FIUL : ...E logodnica mea. Eram sigur că va veni și ea după noi.

BĂTRINUL : ...E emoționant...

FIUL : Recunosc... Dar aș fi preferat să nu se reîntoarcă. E riscant... Și totuși mă bucur că a venit...

BĂTRINUL : ...Să te știi iubit... Îmi închipui că e tot ce poate fi mai minunat.

FIUL : ...Să iubești și să fii iubit.

(Intrarea precipitată a femeii, fetei și sergentului.)

FATA : Iubitule, iubitul, gata, plecăm. Nu s-a putut mai repede.

FIUL : Nu-i nimic. Nu-i nimic, draga mea dragă.

SERGEANTUL : Să trăiți și bună seara. Mai bine aș zice bună dimineața, că e mai mult spre ziua.

FATA : Dumnealui e sergentul care conduce barca.

SERGEANTUL : Șalupă militară rapidă cu motor !

FIUL : Tu, draga mea, nu ar fi trebuit să te reîntorci.

FEMEIA : Las-o ! Cum ar fi putut-o răbda inima.

SERGEANTUL : Eu, tovarășo, aș zice să ne grăbim. Mai avem și alte misiuni.

FATA : Plecăm într-o clipă... Ce ai de luat, măicuțo ?

FEMEIA : O tășcuță, acolo. Actele și cîteva mărunțuri de amintire. Nimic altceva. Într-o zi, cel mult două, ne reîntoarcem.

SERGEANTUL : La precizie. Virful viiturii a și trecut. Spărtura digului s-a astupat. Acuma ține tare peste tot locul.

FEMEIA : V-am spus eu.

SERGEANTUL : Să-l trecem pe dumnealui pe brancardă. Eu îl ridic dinspre spinare, că oricum e mai greu. Dumneavoastră ridicăți-i picioarele... Așa... așa... E mai ușor, dar e mai cu ôf...

FIUL (înfundat) : Ah, ah.

SERGEANTUL : Ușurel, ușurel...

FEMEIA : Gata, inginerășule.

FATA : Te doare, dragule ?

FIUL : Trece, trece... A și trecut.

BĂTRINUL : Puneți-i perna asta sub cap. Ar fi mai comod.

FEMEIA : Da, da, aveți dreptate.

SERGEANTUL : ...Ia stați tovarăși ! Eu pe dumnealui, pe tovarășul ăsta bătrîior îl trecusem cu vederea. Cum vine, tovarășo ? !

Ați spus că-s două persoane : dumnealui rînitul și dumneaei mama... Și cu dumneavoastră, trei.

FATA : Nu am știut de dumnealui... Nu vă supărați, eu pe dumneavoastră nici nu vă cunosc.

BĂTRINUL : Vă rog, vă rog, eu rămîn aici...

FIUL : Tovarășul profesor e vecinul nostru de jos. Trebuie să plece cu noi.

SERGEANTUL : Mie îmi pare foarte rău. Nu-l pot lua acuma. Șalupa mea e o ambarcațiune de patrulă. Comandantul plus trei. Nici unul în plus. Și așa e greu cu un rînit care trebuie să stea întins.

FEMEIA : Ne mai strîngem și noi puțin.

SERGEANTUL : Nu se poate. Regulamentul e regulament. Dumneavoastră hotărîți-vă care rămîne și eu mai vin încă o dată.

BĂTRINUL : Nu vă faceți probleme din cauza mea. V-aș ruga doar să-l luați pe Ciobanul meu.

SERGEANTUL : Cîinele adică ? !

BĂTRINUL : Da. E un cîine ca un om.

SERGEANTUL : Greu !

BĂTRINUL : Are blana bogată, dar e ușor...

SERGEANTUL : Strașnic cîine. Păcat că e bătrîn. Dar de tras, trage greu. Ce mai, asta-i o persoană. Dacă trec peste încercătura e pericol mare... Da' tot nu-l las eu. Cînd vin a doua oară îl îmbarc și pe dumnealui... Măi Ciobanule, măi... Te scoate neica, te scoate.

BĂTRÎNUL : Dacă nu se poate acum... Geanta asta cred însă că ați putea să o luați. Nu e grea... Sînt manuscrisele la care lucrez de peste treizeci de ani... Odată și odată s-ar putea să folosească la ceva...
SERGENTUL : Se poate. O luăm.
BĂTRÎNUL : Vă mulțumesc mult.
SERGENTUL : Atunci s-o pornim.
FATA : Tovarășe profesor, să știți că mă întorc tot eu după dumneavoastră. Să-mi dai voie, dragule...
FEMEIA : Nu fată dragă, nu merge așa. Pe dumnealui nu-l putem lăsa singur. Eu rămîn aici și venim împreună rîndul viitor.
FATA : Dar nu are nici un rost, măicuță. Spune-i și tu, dragul meu.
FIUL : Nimeni nu-i poate schimba mamei hotărîrea... Și poate e mai bine așa... Poate... Știu eu ?
BĂTRÎNUL : Eu mă opun categoric.
FEMEIA : Rămîn ! La greu nu se cuvine să lași pe nimeni singur.
SERGENTUL : Hotărîți-vă într-un fel, că și așa am zăbovit prea mult.
(Din exterior se aude o izbitoră, urmată de puternice clipociri de apă.)
FEMEIA : Ce-a fost asta ? !... Ce s-o fi întîmplat ? !
SERGENTUL (cu voce disperată) : Șalupa... Șalupa... (Iese în goană, urmat de femeie și fată.)
FIUL : Fii cu băgare de seamă, fii atentă, draga mea !
FATA (din afară, de departe) : Da, da... Stați liniștiți... Stați liniștiți...
FEMEIA (din afară) : Ce s-a întîmplat ?... Răspunde, fată dragă...
FATA (cu voce de departe) : Șalupa... Au luat apele șalupa...
FEMEIA (din afară, cu voce ascuțită) : Veniți sus !... Veniți sus...
FATA (din afară, de departe) : Da, da... Vin... Vin...
FEMEIA (intrînd ; cu vocea sugrumată) : Șalupa... Au luat-o apele... Șalupa... Ne-au furat-o puhoaiete...
BĂTRÎNUL : ...Dumnezeule, Dumnezeule... De ce atîta nedreptate ? !
FIUL : De ce nu vin ?... Ai chemat-o ! De ce nu vine ?
FEMEIA : Vine, vine...
FATA (intră, se așază sfîrșită ; după cîteva clipe de tăcere) : Sergentul... l-a luat apa... S-a aruncat după șalupă și l-au prins trunchiurile de copaci purtați de apă... Copacii care au lovit și au desprins șalupa... Copacii... Veneau trunchiuri după trunchiuri... Sub ochii mei, sub ochii mei... (În hohote de plîns.) Nimic nu am putut face... Nici nu știu ce s-a întîmplat cu el... L-au agățat ramurile copacilor... Nu știu... Nu știu... A scăpat ?... S-a înecat ?... Nu-mi dau seama...
FIUL : Ce întîmplare, ce întîmplare cumplită ! Și eu care zac aici fără să pot face ceva !... Sergentul, sergentul... De nu l-ar fi lovit vreun trunchi...
FATA : Nu știu... Totul s-a petrecut în-

tr-o clipă... Am rămas ca împietrită. (În hohote puternice de plîns.) Iartă-mă, dragul meu, iartă-mă.

FEMEIA : Dar n-ai nici o vină. Era băiat voinic și tînăr. Putea să scape. Trebuie să fi scăpat... Trebuie...

FATA : De ce am venit ? De ce ?... E înspăimîntător...

FIUL : Te înțeleg... Sigur, e îngrozitor... Dar liniștește-te, nu te mai chinui... Hai vino lîngă mine, vino aici...

FATA : Numai din cauza mea s-au întîmplat toate... De nu mă reîntorceam ați fi plecat de mult.

BĂTRÎNUL : Dacă e cineva de vină, acela sînt eu... Sărmanul sergent... Sărmanul om... Iartă-mă, Dumnezeule... Iertați-mă toți... (Ușorul plîns al fetei și cîteva clipe de tăcere.)

FEMEIA : Ascultați-mă copii... Ascultați-mă și dumneavoastră... Și inima mea e plină de îngrijorare pentru soarta sergentului nostru... E de neînchipuit ce nemiloasă e uneori viața... Sergentul nostru... Îl am în fața ochilor... Tînăr și voinic și cumsecade... Acum cîteva clipe era aici... Și sufletul meu e negru de îndoială... Nu putem ști dacă a scăpat sau nu... Dar să nu ne pierdem capul... E dat unor oameni să fie cosiți înainte de vreme... În lupta cu stihiele firii pot fi mulți răpuși și nimeni nu are nici o vină. Voi sînteți oameni cu carte. Ar trebui să judecați mai adînc... Nu putem ști, poate i-a fost dat să scape. Să punem nădejdea înaintea rîului... Șterge-ți ochii fato... Fruntea sus, tovarășe profesor.

FIUL : Ai dreptate, mamă. Dar prea a fost neașteptată, prea năpraznică toată întîmplarea... Ne-a copleșit pe toți...

FEMEIA : Fiți mai încrezători în bine. Fii și tu mai inimos, fiule... În urmă cu trei zile cînd a căzut birna peste tine, ușor ar fi putut să te omoare. Te-aș fi jelit pînă în ultima mea clipă... Ai fi putut rămîne la treburile tale, dar cînd ai vrut să pui umărul la stăvilirea apelor, m-am bucurat și chiar te-am îndemnat... Orice ar fi fost eu niciodată nu m-aș fi socotit vino-vată... Și pentru mine, tu ești mai mult decît ochii și decît viața mea... Soarta sergentului nu o cunoaștem. Dar oricare i-ar fi, să-i fie binecuvîntate vrednicia și curajul... M-ați ascultat ?

FATA : Da, măicuță.

BĂTRÎNUL : Da, da...

FEMEIA : Acum să ne gîndim ce putem face... De aici, oricît aș crede eu că vor ține temeliele, tot ar fi bine să plecăm... Pot să țină și pot să nu țină. Sînteți doi tineri care aveți viața înaintea... Chiar și noi aceștia trei bătrîni, eu pun la socoteală și sufletul lui Ciobănaș, poate tot mai merităm cîte un pumn de zile... Ce facem ?
FIUL : Greu de spus...

FATA : Își vor da seama că nu se întorc șalupa și vor veni să vadă ce s-a întîmplat.

FIUL : S-ar putea... Dar acumă sînt atîtea încît nimeni nu va observa repede lipsa șalupei.

FEMEIA : Îndată se va face ziuă. Nu se vor mai vedea nici luminările din ferestre. Ar trebui să găsim în grabă altceva... Să dăm cumva vreun semn.

BĂTRINUL : Cutiuța aceea... Părea foarte specială... A avea multe butoane... Cutiuța...

FEMEIA : Ce cutiuță ? Care cutiuță ?

BĂTRINUL : A bietului sergent.

FATA : Ah, da. A avea cu el un aparat de emisie-recepție.

BĂTRINUL : Despre acesta și spuneam...

Mi-am închipuit că e ceva tehnic, deosebit... M-am gândit că ar putea fi un radio special. Am citit undeva despre inovații de acestea.

FIUL : Eh, de-am avea un astfel de aparat...

BĂTRINUL : O clipă, o clipă... Am remarcat cu cită grijă și l-a scos de pe umăr. Îl stînjenea cînd te-a așezat pe dumneata pe brancardă.

FEMEIA : Eu n-am observat.

FATA : Îl păzea sărmanul... Nu-l lăsa o clipă.

BĂTRINUL : Totuși, în iureșul în care a plecat a uitat să-l ia.

FATA : Dumnezeu... De ce nu spuneți așa... Înseamnă că aparatul e pe aici.

BĂTRINUL : Dar eu ce fac, domnișoară ? Vă spun că aparatul e aici. Poftim !

FEMEIA : Unde-i, unde-i ?

BĂTRINUL : Pe tablă de dedesubtul acestei mesuțe.

FATA (luînd grăbită aparatul) : Ce minune... Nesperată minune...

FIUL : Dă-mi-l mie, dragă. Adu-mi-l aici !

FATA (dîndu-i aparatul) : Te pricepi ?

FIUL : Încerc. Trebuie să ne descurcăm. (Manevrează aparatul.) Presupun că e acordat pe un post fix... De obicei așa sînt aceste aparate. (Sunete specifice radiofonice.)

Vom reuși, vom reuși... Alo, alo, mă auziți?... Alo, alo... mă auziți ?

VOCEA I : Te aud. Întărește emisia.

(Din nou sunete specifice radiofonice.)

FIUL : Alo, alo, mă auzi ?...

VOCEA I : Ceva mai bine. Aici Delfinul... Cine ești ?... Indicativul...

FIUL : Sîntem niște cetățeni dintr-o casă inundată.

VOCEA I : Dă-mi indicativul... Dă-mi indicativul...

FIUL : Nu-l cunoaștem. Sîntem niște cetățeni... Alo, alo... Alo, alo... A închis... Ce cap încuiat...

FEMEIA : Stai, stai. Sucește tu butoanele și lasă-mă să vorbesc eu. (Din nou sunetele respective.) Alo, alo... Ascultă-mă tovarășe... Ascultă-mă, te rog frumos...

VOCEA I : Cine ești tovarășico ?

FEMEIA : Sergentul care a avut aparatul a fost luat de ape. Aparatul a rămas aici. Sîntem într-o casă inundată... Ascultă-ne

răse. Te rog tare frumos, ascultă-ne... Sînt în joc vieți de oameni... Alo, alo...

VOCEA I : Rămîneți pe recepție... Rămîneți pe recepție...

FEMEIA : Rămînem, rămînem... Alo, alo... Alo, alo...

VOCEA I : Alo, inundații...

FEMEIA : Da, auzim...

VOCEA I : Aveți legătura cu eșalonul superior... Luați legătura, tovarășe comandant. Cazul raportat.

VOCEA II : Alo, alo... Alo, alo... Cine sînteți ?

FEMEIA : O casă inundată. Au venit să ne scoată cu o barcă militară. Apele au luat barca și pe sergent. Aparatul a rămas la noi. Casa e în primejdie.

VOCEA II : Știți indicativul șalupei ?

FATA : Era cu Fe și ceva cu trei mii.

VOCEA II : Fe — treimiiosutădoi.

FATA : Da, da exact.

VOCEA II : Trimitem să vă scoată. Cîți sînteți ?

FEMEIA : Un rănit întins pe brancardă și încă...

BĂTRINUL (cu voce scăzută) : Nu-l uita pe Ciobanu.

FEMEIA : Nu, nu. (Cu voce tare.) Și încă patru suflete.

VOCEA II : Repetă clar, tovarășă. Cîți sînteți ?

FEMEIA : Un rănit pe brancardă și încă patru.

VOCEA II : Bine. Trimitem o șalupă mare.

FEMEIA : Stați tovarășe ! Stați ! Nu v-am dat adresa.

VOCEA II : O cunoaștem. Avem evidența. Trimitem oricum. Eram informați că Fe—treimiiosutădoi nu și-a putut îndeplini misiunea.

FEMEIA : Mulțumim și grăbiți-vă.

VOCEA II : Vor veni repede. Puneți ceva alb la ferestre, să se poată identifica ușor casa.

FEMEIA : Punem, Punem cearșafuri. Vă mulțumim, tovarăși.

VOCEA II : Sănătate. Închideți. Gata.

FEMEIA (printre ușoare suspine de plîns) : Vă mulțumim tovarăși... Vă mulțumim pentru grijă și pentru toată omenia... Oriunde vei fi, îți mulțumim și ție, sergentule... Iertați-mă copii... Iertați-mă și dumneavoastră... Nu m-am mai putut ține... Mi-au dat și mie lacrimile...

FIUL : Plîngi, mamă... Plîngi... Ușurează-ți amarul...

FEMEIA : Am sfîrșit... E nevoie să fim tari... Toți să fim tari... Să fim tari și uniți... Și vom trece și peste această năpastă...

(O clipă de tăcere.)

BĂTRINUL : ...Să nu fim singuri niciodată... Niciodată singuri... Niciodată singur...